

DIE WALKÜRE

Robert Gambill (Siegmond), Mikhail Petrenko (Hunding), Sir Willard White (Wotan), Eva-Maria Westbroek (Sieglinde), Lilli Paasikivi (Fricka), Eva Johansson (Brünnhilde), Joanna Porackova, Elaine McKrill, Julianne Young, Andrea Baker, Erika Sunnegardh, Heike Grötzing, Eva Vogel, Anette Bod (Walküren)

Berliner Philharmoniker o.l.v. Sir Simon Rattle
 Regie & decors *Stéphane Braunschweig*. Kostuums *Thibault Van Craenenbroeck*. Lichtregie *Marion Hewlett*. Videoregie *Don Kent*

Opname: Festival d'Aix-En-Provence, juli 2007.
 BelAir Classiques BAC434

Simon Rattle en zijn uitmuntende Berliner Philharmoniker heersen soeverein over deze productie uit 2007 die plaatsvond in het pas geopende "Grand Théâtre de Provence". Alles zit juist in deze sprankelende lezing: de tempi, de dynamiek, de precisie. En dat laatste geldt in even grote mate voor de strijkers als voor de houtblazers en het koper. De klare lijn, het slanke musiceren, de bijzondere klankkleuren, het lijkt allemaal erg sterk op de erfenis van Herbert von Karajan, al zullen er slechts weinig muzikanten in het orkest nog met de legendarische dirigent hebben gespeeld. Simon Rattle sluit aan bij die grote traditie en ent er zijn eigen slankheidsideaal van de moderne orkestklank op. Het resultaat is verbluffend: zelden hoor je zoveel solistische details, hier valt werkelijk niets op af te dingen. Ik beluisterde deze dvd in zijn Blu-Ray versie, overigens de eerste in zijn soort met Wagner op de kaft. In technisch opzicht stelt deze opname niet teleur en het stemt hoopvol dat dit vanaf nu de nieuwe kwaliteitsstandaard van opera op dvd zal worden. Het beeld is HD en dus van het beste dat er ooit is geproduceerd. De balans tussen het orkest en de vocalisten is doorgaans perfect. Alleen het enigszins impotente stemgeluid van Willard White geraakt bij herhaling ondergesneeuwd. De begintitels zijn te zien tijdens de prelude en dat reken ik toch aan als een stijlfoutje.

Jammergenoeg valt dit uitzonderlijke niveau alleen in de orkestbak te beleven. Regie, scenografie en casting stellen heel wat problemen. Op het toneel regeert een zekere onverschilligheid. Door de matige regie zijn de solisten grotendeels aan zichzelf overgeleverd en niemand weet echt bezit te nemen van zijn personage. Geen enkel gebaar ontstaat vanuit een innerlijke noodzaak. Het dichtst bij een authentieke overgave komt Eva-Maria Westbroek in haar opmerkelijk Sieglindedebuut. Braunschweigs vlakke, kleurloze regie plaatst de acteurs bovendien in nietszeggende decors. Hundings hut is als een gekantelde trechter. In het midden staat een zuil als essenstam. Het tweede bedrijf wordt scenografisch beheerst door een tafel en drie rode salonstoelen. Het derde door een monumentale trap. Vage videobeelden voegen nog wat sfeer toe. En daarmee is het scenografische plaatje rond. What you see is what you get en dat is vrij weinig.

Als een paspop staat Wotan het toneel tussen de tweelingen gade te slaan aan het begin van het eerste bedrijf. De snelheid waarmee Sieglinde haar hoofd verliest op de haar onbekende Siegmund is haast genant. Het lentelied weet de geliefden te ontdoien en samen weten ze het boven de middelmaat uit te tillen. Voor de finale van het eerste bedrijf omhullen ze zich met identieke witte mantels en onderlijnen aldus hun verbondenheid. Niet zo'n ge-

weldige vondst. Wat bezielt Braunschweig om Wotan met speelgoedsoldaatjes te laten spelen en onder de tafel te laten kruipen voor de opkomst van de gevreesde Fricka? Dat is toch echt de vaudeville voorbij. De lange duetten tussen vader en dochter zijn saai. Gelukkig kan het Wälsungenpaar het tweede bedrijf redden. Maar het hele derde bedrijf is dan weer een feest voor masochisten.

Robert Gambill klinkt een beetje hees. Zijn prestatie als Siegmund staat in de schaduw van zijn Tristan in Glyndebourne, zijn beste Wagnerprestatie totnogtoe. Het best presteert hij tijdens de Todesverkündigung. Hier geraakt hij met mooie zalvende zanglijnen in een onaards duet verward met het fabelachtig musicerende orkest. Niet te verwonderen dat deze Walküre Eva-Maria Westbroeks Wagnercarrière met sneltreinvaart op de sporen heeft gezet. In Wagner geeft ze helemaal thuis, ze zingt met een open blik, onbevangen en zonder hoogtevrees. Haar sopraan is ongehavend en garandeert een vlekkeloze voordracht die niet zelden leidt naar exaltatie, haar spel is geëngageerd en verradt echte betrokkenheid. Ze lijkt tot meer in staat onder de hoede van een echte regisseur.

Willard White ploegt zich krampachtig een weg doorheen een partij die de zijne niet lijkt te zijn zowel qua technische mogelijkheden als wat het mentale landschap betreft dat hem vreemd lijkt. Zijn beperkte basbariton klinkt nooit zinnelijk en is afgeknepen in de hoogte. Het weinige rolengagement dat hij toont is gekunsteld. Hij verkeert hier duidelijk in het verkeerde vak. Dat hij Wotan de looks van een Afrikaanse sjamaan geeft brengt hem geen stap dicht bij een beloftevolle internationale Wotancarrière. Wie heeft hem zulke foutieve carrièrezet aangeprept?

De aan ernstige instabiliteit onderhevige sopraan van Eva Johansson als Brünnhilde staat onder druk vanaf de eerste maat. Zelfs de pianogedeelten klinken gebroken. Grote delen van haar voordracht ontaarden in een hysterisch brulpartij. Die krampachtige rethoriek is ook terug te vinden in haar lichaamstaal. Met opengesperde ogen lijkt ze haar vocale onmacht te willen compenseren. De Fricka van Lilli Paasikivi is middelmaat. De jonge Mikhail Petrenko is een maatje te klein als Hunding.

Daarmee is deze Walküre in zijn beide hoofdrollen bezet met zangers die een sterk onvoldoende scoren. Dat kan in de context van een zomerfestival waar tot 350 euro moet betaald worden voor een kaartje bezwaarlijk als goede casting worden beschouwd. Geen leuke referentie voor Eva Wagner-Pasquier, de nieuwe castingdirecteur van Bayreuth.

(Jos Hermans)